habet rationez culpe. Ignorare eñ ea que quis non
tenetur scire absq3 culpa est. Sz ignorātia illa qua
quis ignorat ea q̄ tenet scire nō est absq3 pctō. tenet
aūt scire quilibet ea qbꝫ dirigat in ꝓprijs actibꝫ Vñ
Vt p2 2a omīs homo tenet scire ea que fidei sunt. q2 fides in
2e q.2.a.5 tentionē dirigit, ꝛ tenetur scire pͨcepta decalogi ꝑ que
potest peccata vitare et bonū facere Unde ꝛ corā om
ni populo sunt diuinitus ꝓmulgata. vt habet Exo.
xx. Secretiora autē legis Moyses ꝛ Aaron a dn̄o
audierūt. Unusquisq3 aūt sup hoc tenet scire que ad
suū officiū ꝑtinent. sicut episcopus ea q̄ ꝑtinent ad
officiū episcopale. ꝛ sacerdos ea q̄ ꝑtinent ad officiū
sacerdotale ꝛ sic de alijs. ꝛ horꝫ ignorātia nō est sine
Id p3 2e. culpa. Potest aūt talis ignorātia ꝯsiderari triplici
q.76.a.2 ter. vno modo fm se. ꝛ sic nō habet rationē culpe sed
pene. dictū est eñ supra ꝙ malū culpe est priuatio or
dinis in actu. malū aūt pene est priuatio ꝑfectionis
a subiecto agente. Vñ priuatio gratie vel sciētie ha
bet rationē pene si fm se ꝯsideret. Alio mō potest con
siderari talis ignorātia ꝑ ꝯparatōnē ad causaz. sicut
eñ causa sciētie est applicatio animi ad sciendū. ita
causa ignorantie ē animū ad sciendū non applicare.
et hoc ipm qđ est nō applicare animū ad sciendū id
qđ quis debet scire est pctm̄ omissionis Vñ si talis ꝑ
uatio cū causa precedēti accipiat erit pctm̄ actuale ꝑ
modū quo omissio peccatū dicit. Tertio modo po
test considerari talis ignorātia ꝑ ꝯparationez ad id
qđ ex ea sequit. ꝛ sic quādoq3 est causa peccati. vt sup
dictū ē. Potest etiā ignorātia ꝑtinere ad pctm̄ origi
nale. vt dicit Hugo de sancto victo. qđ sic ꝯsiderādū
est. in peccato originali est aliquid formale scz caren
tia originalis iusticie q̄ pertinet ad volūtatem. sicut
aūt ex originali iusticia ꝑ quā voluntas deo ꝯiunge
batur. fiebat quedā ꝑfectionis redundantia in alias
vires. ita scz ꝙ ratione illustrata cognitōne veritatis
irascibilis ꝛ ꝯcupiscibilis sortirētur rectitudinē a ra
tione. ita subtracta originali iusticia a volūtate defi
cit cognitio veritatis in intellectu. ꝛ rectitudo in ira
scibili ꝛ ꝯcupiscibili. ꝛ sic ignorātia ꝛ fomes sunt ma
terialia in peccato originali. sicut ꝛ ꝯuersio ad bonuz
cōmutabile in peccato actuali

Ad 1 ¶ Ad primū ergo dicendū. ꝙ priuatio scientie et
gratie habent ratōnē culpe fm ꝙ accipiūtur simul cū
sua causa que ꝑtinent ad genus actus. Nō agere eñ
et agere in eodem genere ꝯsiderātur fm regulā Au
Ad 2 gusti. inductā. Et ꝑ hoc pz solutio ad. ij. et tertium.
Ad 3 ¶ Ad quartū dicendū. ꝙ ignorātia q̄uis priuet ali
Ad 4 quā rationis ꝑfectionē. nō tamē tollit ipsam ratōnē
Ad 5 ꝑ quā a brutis differimus. vñ ratio nō seq̄tur. ¶ Ad
v. dicendū. ꝙ cuiuslibet peccati radix in volūtate cō
sistit. sicut supra dictū est. nec tamē seq̄tur ꝙ ꝓpter h̄
actus volitus non sit peccatū. vnde nec etiam dicitur
ꝙ ignorantia nō sit peccatū. licet radix peccati in vo
Ad 6 luntate ignorādi ꝯsistat ¶ Ad. vi. dicendū. ꝙ Aug⁹
loq̄tur ibi de pctō qđ ꝑ ignorantiā agitur. hoc autē
peccatū quādoq3 in sola volūtate actus consistit. ꝛ nō
in ipsa ignorātia. dictū est eñ supra ꝙ non oīs igno
rantia est peccatū que est causa peccati. ¶ Ad septimū Ad 7
dicendū. ꝙ ignorātia q̄ est omnino inuolūtaria nō ē
peccatū. ꝛ hoc est qđ Aug⁹. dicit. non tibi īputat ad
culpam si inuitus ignores. ꝑ hoc aūt qđ addit. sed si
scire neglexeris. dat intelligere ꝙ ignorantia habet ꝙ
sit peccatū ex negligētia ꝓcedente q̄ nihil est aliud q̄z
non applicare animū ad sciendū ea q̄ quis debet sci
re. ¶ Ad. viij. dicendū. ꝙ nihil ꝓhibet aliq̄d esse fm Ad 8
se naturalr̄ volitum qđ tamē nō volumus propter
aliquid adiūctum, sicut aliq̄s naturalr̄ vult integri
tatē sui corpis cōseruari. ꝛ tamē interdū vult sibi ab
scindi manū viciatā si ex ea periculū totius corpis ti
meat. ꝛ silr̄ naturalr̄ vult homo scientiā. sz tamen
ꝓpter laborem addiscendi vel ne impediat a peccato
qđ diligit scientiā recusat. ꝛ sic ignorantia est a volū
tate quodāmodo īperata. ¶ Ad. ix. dicendū. ꝙ licet Ad 9
ignorans non cognoscat illud qđ ignorat. ꝯgnoscit
tamē vel ignorātiam ipam vel id ꝓpter qđ nō refu
git ignorātiam. ꝛ ita ignorātia pt̄ esse pctm̄ volūtari
um. ¶ Ad. x. dicendū. ꝙ post penitētiam licet remane Ad 10
at ignorantia. tollit tamē ignorātie reatus. ¶ Ad. xi. Ad 11
dicendū. ꝙ peccatū ignorātie nō consistit in sola pri
uatione scientie. sed in ea simul cū cā precedēte q̄ est
negligentia addiscēdi. que q̄dem negligētia si mane
ret actu reatus nō transiret. est tamē ignorantia cum
qua oēs nascimur q̄dāmō ad peccatū originale perti
nens. vt dictū est. ¶ Ad. xij. dicendū. ꝙ sicut in alijs Ad 12
peccatis omissionis. nō continue peccat aliq̄s quādo
non agit. sed solū in tpe ꝑ quo aliquis obligat ad
agendū. ita est etiam et de ignorantia dicenduz

¶ Utrum ignorantia excuset pctm̄ vel diminuat

Octauo queritur. vtr
ignorantia excuset peccatū vel diminuat.

Et videtur ꝙ nō. Illud eñ qđ aggrauat peccatuz 1
non excusat illud nec in toto nec in pte. sed ignoran
tia aggrauat peccatū Dicit eñ Ambrosius sup illud
Roma. secūdo. Ignoras ꝙ benignitas dei ꝛc. grauis
sime peccas si ignoras. ergo ignorantia non excusat
peccatum neq3 a toto neq3 a tanto. ¶ P̄. In decretis 2
dicit. xxiiij. q. pͣma capitulo. scisma. ꝙ ille q̄ cōmuni
cauit cū hereticis ex hoc ipso magis peccauit ꝙ nesci
uit eos errare. sic ergo ignorantia aggrauat peccatuz
et non excusat. ¶ P̄. Ignorātia cōsequitur ebrietatez 3
sed ebrius qui ꝓpter ebrietatē cōmittit homicidiuz
aut aliqđ peccatū meret duplices maledictōnes. vt
dicit in. iij. ethyco. ergo ignorātia nō diminuit sz au
get peccatū. ¶ P̄. Peccatum peccato additū fit ma 4
ius. sed ignorantia ipsa est quoddā peccatum. vt di
ctum est. ergo non diminuit sed auget peccatum.